

Співець Степової Еллади

До 125-річчя Євгена Маланюка

*Завжди напружено, бо завжди – проти течій.
Завжди заслуханий: музика, самота.
Так без шляху, без батька, без предтечі.
Так – навпростець – де спалює мета.*

*Все чути. Всім палать. Єдиним болем бути,
Тим криком, що горить в кривавім стиску уст,
І знать, що випало – загаснути забутим,
І спомином кінця – кісток народних хруст.*

(Є. Маланюк)

Співець Степової Еллади

Євген Філімонович Маланюк народився 20 січня (1 лютого) 1897 року в селищі Новоархангельському Херсонської губернії в багатодітній родині народного вчителя.

Після закінчення в 1906 році сільської початкової школи продовжив навчання в Єлисаветградському земському реальному училищі.

З 13 років Євген почав віршувати. Обдарований хлопець жваво цікавився літературою, музикою, театром. На заваді подальшому навчанню стала Перша світова війна. Маланюк стає курсантом Першого Київського Військового училища, яке закінчує в січні 1916 року і потрапляє на Південно-західний фронт.

*Євген Маланюк у
1914 році*

Київське Військове училище

Здібний молодший офіцер Маланюк стає ад'ютантом начальника штабу 1-ї Туркестанської дивізії полковника Є. Мешковського, згодом – керівника генерального штабу армії УНР, якого називали “запорожцем” та “українським Моїсеєм” за активну підтримку українізації і організаторські здібності.

*Мешковський Євген
Васильович (1882 -1920)*

З проголошенням Української Народної Республіки в 1918 році, Євген Маланюк стає активним учасником визвольних змагань. До цього періоду належить його яскрава публіцистична праця “Крути. Народини нового українця”, в якій вітається поява національно-свідомих борців за незалежну державу.

Трирічна боротьба за Україну закінчилася трагічною поразкою. Маланюк разом із іншими захисниками УНР був інтернований до Польщі. Згодом він оселяється у Каліші. Починається його нелегка емігрантська мандрівка. Разом із друзями-літераторами Ю. Дараганом, Максимом Гривою, Миколою Чирським видає на гектографі мистецький журнал “Веселка”. Осмислюючи долю України пише багато віршів.

Польське місто Каліш

Восени 1923 року Є. Маланюк перебирається до Чехії, закінчує Українську господарчу академію в Подебрадах, здобуває фах інженера-гідротехніка. Він розгортає активну літературну діяльність. 1925 року виходить збірка віршів “Стилет і стилос”, яка стає помітним явищем в емігрантській літературі.

*Подебради.
Українська господарча академія*

Стилет чи стилос? — не збагнув. Двоє
Вагаються трагічні терези.
Не кинувши у глиб надійний якор,
Пливу й пливу повз береги краси.

Там дивний ліс зітхає ароматом
І весь дзвенить од гимнів п'яних птиць
Співа трава, ніким ще не зім'ята,
І вабить сном солодких таємниць,

Деякий час поет входить до складу Ліги українських націоналістів (ЛУН), співпрацює у журналі “Державна нація”, стверджує себе як поет-націєтворець, співець творчої волі та героїчного чину. В Чехії Маланюк здружився з Олегом Ольжичем, Оленою Телігою, Леонідом Мосендзом, Оксаною Лятуринською. Згодом літературознавці назвуть їх усіх “Празькою поетичною школою”.

О. Ольжич

О. Теліга

О. Лятуринська

Л. Мосендз

В 1929 році Є. Маланюк переїздить до Польщі, де працює інженером-гідротехніком до 1944 року. В 30-і роки він тісно співпрацює з львівським “Літературно-науковим вісником” Дмитра Донцова.

*Донцов Дмитро
Іванович (1883- 1973) –
відомий видавець,
літературознавець,
критик, ідеолог
українського
націоналізму.*

На шпальтах журналу з'являються десятки його статей та есеїв, присвячених осмисленню набутків вітчизняної та світової культур. Водночас виходять друком поетичні збірки. Працює Маланюк і як перекладач.

(Париж, 1930)

*(Львів, 1934)
[Обкладинка сучасного
видання]*

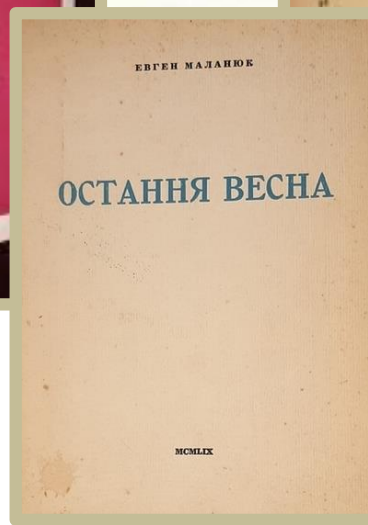

(Краків, 1943)

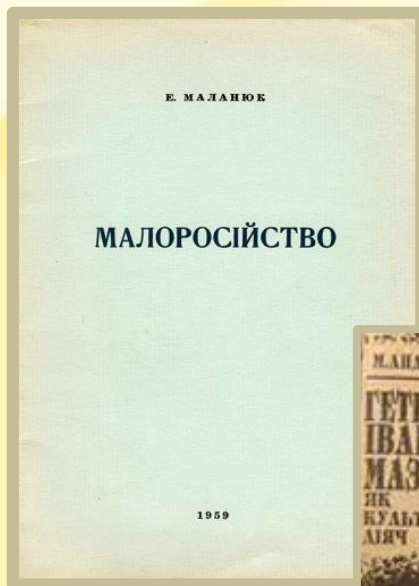
По закінченню Другої світової війни, після короткочасного перебування в таборі для переміщених осіб у німецькому місті Регенсбурзі, Євген Маланюк у червні 1949 року переїздить до США, де оселяється у Нью-Йорку.

В американський період життя Маланюк плідно працює як поет, перекладач, культуролог. Деякий час очолює літературне об'єднання українських письменників “Слово”. З'являються його поетичні збірки “Влада” (1951), “П'ята симфонія” (1953), “Поезії в одному томі” (1954), “Остання весна” (1959), “Серпень” (1964).

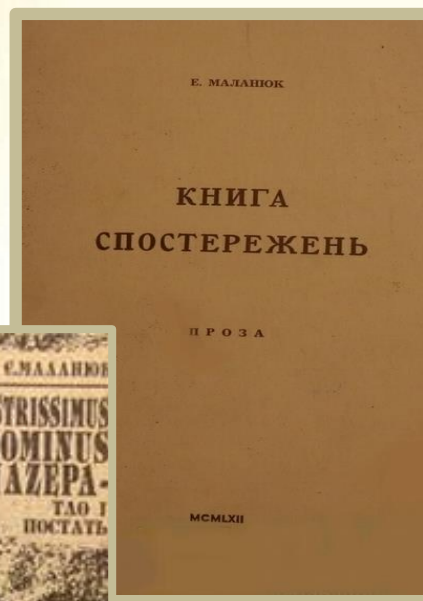
Публікуються чисельні статті, розвідки, культурологічні праці. Підсумковим виданням есеїстики Є. Маланюка став двотомник “Книга спостережень”.

(1959)

(1960)

(1962, 1966)

(1954)

В 1962 році поет відвідав Польщу, з якою було пов'язано багато спогадів молодих літ. Помер Євген Маланюк 16 лютого 1968 року і похований у Нью-Йорку. 1972 року вийшла упорядкована самим поетом підсумкова поетична збірка “Перстень і посох”.

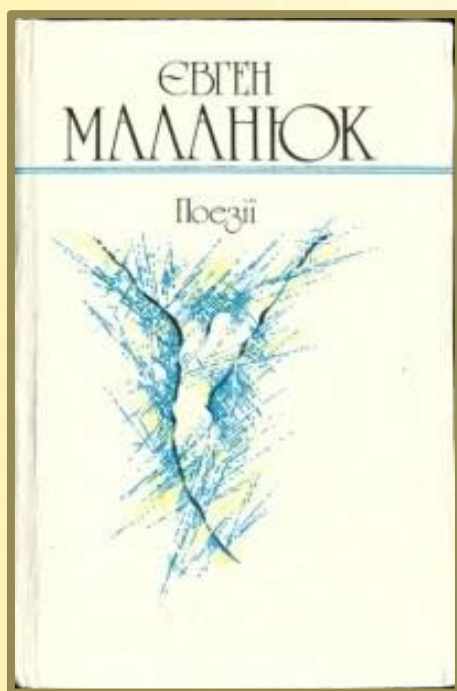

*Поховання Є. Маланюка у
Саут-Баун-Бруці.*

*Мюнхен, “Сучасність”,
1972*

Першим виданням поетичного доробку Євгена Маланюка в незалежній Україні, й досі найповнішим, стала збірка “Поезії”, видана Львівською “Просвітою” у 1992 році. Того ж року в Києві вийшла збірка в “Бібліотеці поета”. 1995 року у видавництві “Дніпро” побачила світ “Книга спостережень. Статті про літературу”.

Детальніше ознайомитися з творчістю автора ви можете в бібліотеці:

Шифр: 94(477) М 18

Маланюк Є. Illustrissimus dominus Mazepa

(ясновельможний пан Мазепа)- тло і постать ; Гетьман Іван Мазепа як культурний діяч / Є. Маланюк, М. Андрусяк. – Київ : Обереги, 1991. – 48с. – ISBN 5-8104-0003-5.

[Замовити](#)

Шифр: 93(477) М18

Маланюк Є. Ф. Нариси з історії нашої культури / Є. Ф.

Маланюк. – Київ : Обереги, 1992. – 80 с. – ISBN 5-8104-007-8.

[Замовити](#)

Ідея:

Грищенко Т.Б. – директора наукової бібліотеки ХНУРЕ

Автор презентації:

Естон С.С. – зав. сектором НБ ХНУРЕ

*Ілюстративний матеріал запозичений з загальнодоступних
ресурсів інтернету, що не містять вказівок на авторів цих
матеріалів і будь-яких обмежень.*